

سرشناسه:	عزیزان، مهدی، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور:	جهاد اقتصادی: الزامات، عوامل و موانع / نویسنده مهدی عزیزان؛ تهیه کننده پژوهشکده تحقیقات اسلامی؛ ناظر علمی: سید علیرضا ادیبانی. قم: پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۰. ۱۲۰ ص.
مشخصات نشر:	۱۳۳-۲-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸-۲۴۰۰۰ ریال
مشخصات ظاهری:	فایپا
شابک:	کتابنامه: ص. ۱۱۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
وضعیت فهرست‌نویسی:	خامنه‌ای، علی. رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره رشد اقتصادی.
یادداشت:	خامنه‌ای، علی. رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیامها و سخنرانیها
موضوع:	اسلام و اقتصاد
موضوع:	رشد اقتصادی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
شناسه افزوده:	ادیبانی، سید علیرضا، ۱۳۴۳ -، ناظر
شناسه افزوده:	پژوهشکده تحقیقات اسلامی
شناسه افزوده:	پژوهشکده تحقیقات اسلامی. انتشارات زمزم هدایت
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۰ ج ۹ / ع ۴۳ / ۲ / ۲۳۰ BP
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۴۸۳۳
شماره کتابشناسی ملی:	۲۵۷۴۳۶۹

جهاد اقتصادی

الزامات، عوامل و موانع

پژوهشکده تحقیقات اسلامی

نشریه
فرهنگی

جهاد اقتصادی؛ الزامات، عوامل و موانع

موضوع: اقتصادی • نویسنده: مهدی عزیزان •
تهیه کننده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی • ناظر علمی:
سیدعلیرضا ادیانی • ویراستار: قدرت الله فرقانی
• صفحه آرا: حمزه زاهدی • ناشر: زمزم هدایت
• چاپ: سپهر • نوبت چاپ: اول • تاریخ چاپ:
زمستان ۱۳۹۰ • شمارگان: ۱۰۰۰ • قیمت:
۲۴۰۰ تومان • شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۱۲۳-۲

قم، خ شهید فاطمی (دور شهر)، نبش فاطمی ۳، پلاک ۸۱
تلفکس: ۰۲۵۱-۷۷۳۰۷۳۵ • همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷
صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۶۴۱ E.mail: tooba@ofogh.net

فهرست

۷		مقدمه
---	-------	-------

فصل اول: کلیات و مفاهیم

۱۱		تعریف جهاد
۱۲		مفاهیم مشابه
۱۳		تعریف اقتصاد
۱۳		تعریف جهاد اقتصادی
۱۴		پیشینه
۱۵		اهمیت و ضرورت جهاد اقتصادی در منابع دینی
۲۳		شیوه‌های جهاد اقتصادی در آموزه‌های دینی
۲۶		علل و زمینه‌های نام‌گذاری سال جهاد اقتصادی
۲۷		الف) آماده بودن زیرساخت‌های اقتصادی
۲۸		ب) مقابله با تحریم‌های اقتصادی
۳۰		ج) مقابله با مقاصد اقتصادی

فصل دوم: اصول و الزامات جهاد اقتصادی

۳۵		۱. خدامحوری
۳۸		۲. عدالت‌محوری
۴۴		۳. پیروی از رهنمودهای مقام معظم رهبری
۴۶		۴. حفظ اتحاد و انسجام ملی
۴۹		۵. داشتن روحیه جهادی

فصل سوم: عوامل موفقیت در جهاد اقتصادی

۵۱	 ۱. امنیت
۵۴	 الف - امنیت اقتصادی
۵۶	 ب - امنیت اجتماعی
۵۷	 ج - امنیت اخلاقی
۵۷	 ۲. مدیریت
۵۸	 الف - تخصص
۵۹	 ب - تعهد
۶۲	 ج - توانایی
۶۵	 ۳. برنامه‌ریزی
۶۸	 ۴. نیروی انسانی شایسته
۷۲	 ۵. تقوایب‌شناسی
۷۵	 ۶. میانه‌روی در مصرف
۸۰	 ۷. افزایش بهره‌وری
۸۱	 ۸. پرداختن به امور زیربنایی

فصل چهارم: موانع موفقیت در جهاد اقتصادی

۸۳	 ۱. ضدارزش دانستن فعالیت‌های اقتصادی
۸۷	 ۲. بی‌کاری
۸۸	 سرزنش بی‌کاران در آموزه‌های دینی
۹۴	 ۳. مصرف‌گرایی (اسراف)
۹۶	 انواع اسراف
۹۹	 ضرورت اصلاح الگوی مصرف
۱۰۰	 سیاست‌های کلی نظام در موضوع اصلاح الگوی مصرف
۱۰۴	 ۴. انحصار ثروت
۱۰۴	 الف - انحصار شخصی
۱۰۸	 ب - انحصار دولتی
۱۰۹	 رابطه توسعه اقتصادی با عدالت اجتماعی
۱۱۱	 اصول و سیاست‌های کلی نظام در موضوع عدالت اقتصادی
۱۱۳	 ۵. گناه و ناسپاسی
۱۱۷	 منابع

مقدمه

سال ۱۳۹۰ از سوی مقام معظم رهبری سال جهاد اقتصادی نام گرفته است. هر چند در نگاه ابتدائی واژه جهاد اقتصادی واژه‌ای بدیع و بی سابقه به نظر می آید، اما با بازخوانی تاریخ انقلاب اسلامی و آموزه‌های دینی، آن را واژه‌ای نام آشنا در فرهنگ دینی و انقلابی می یابیم.

اندکی پس از پیروزی انقلاب اسلامی در خردادماه سال پنجاه و هشت، امام خمینی معمار کبیر انقلاب اسلامی برای جبران محرومیت‌هایی که بر اثر ظلم نظام ستمشاهی بر ملت ایران رفته بود، در فرمانی همگانی همه اقشار مردم را به حضور در صحنه دیگری به نام «جهاد سازندگی» فراخواندند و از همه مردم خواستند هر یک به سهم خود در این نهضت و جهاد اقتصادی حضوری فعال داشته باشند.

اکنون با گذشت سی و دو سال از آن تاریخ و با دستیابی به هدف معمار کبیر انقلاب و رفع محرومیت نسبی از اقشار محروم جامعه و نیز دستیابی نظام اسلامی به پیشرفت‌های مهم اقتصادی در زمینه‌های گوناگون، رهبر معظم انقلاب، مردم و مسئولان نظام را به جهاد اقتصادی دیگری فراخوانده‌اند.

پژوهشکده تحقیقات اسلامی به عنوان نهادی علمی - انقلابی، که تبیین دیدگاه‌های رهبری را از جمله رسالت‌های خود می‌داند، بر آن شد تا موضوع جهاد اقتصادی را در آموزه‌های دینی به کاوش بپردازد.

نوشتار پیش روی شما، کوششی است برای یافتن مبانی و جایگاه جهاد اقتصادی در آموزه‌های دین اسلام. در این کتاب طی چهار فصل اهمیت و ضرورت جهاد اقتصادی، الزامات و اصول آن، عوامل و موانع موفقیت جهاد اقتصادی از دیدگاه آموزه‌های دینی مورد تحقیق قرار گرفته است.

در فصل اول پس از بیان معانی لغوی و اصطلاحی جهاد و مقایسه آن با مفاهیم مشابه، تعریف جهاد اقتصادی، اهمیت و ضرورت آن در آموزه‌های دینی بررسی شده و سپس زمینه‌های نامگذاری سال ۱۳۹۰ به عنوان سال جهاد اقتصادی بیان گردیده است.

در فصل دوم پس از مقایسه‌ای اجمالی بین اهداف، شیوه‌ها و روش‌های دستیابی به پیشرفت اقتصادی در جوامع سرمایه‌داری با دیدگاه اسلام، اصول اساسی جهاد اقتصادی در فرهنگ اسلام از قبیل خدا محوری، عدالت محوری، پیروی از رهنمودهای مقام معظم رهبری، حفظ اتحاد و انسجام ملی و داشتن روحیه جهادی تبیین شده است.

فصل سوم به شمارش برخی از مهمترین عوامل موفقیت جهاد اقتصادی پرداخته و عواملی همچون امنیت، مدیریت، برنامه‌ریزی، نیروی انسانی، تقوایشکی، میانه‌روی در مصرف، افزایش بهره‌وری و پرداختن به امور زیربنایی را به همراه ادله آنها از قرآن و روایات تشریح نموده است.

فصل چهارم به بررسی موانع موفقیت جهاد اقتصادی اختصاص یافته و موانعی همچون: ضد ارزش دانستن فعالیت‌های اقتصادی، بی‌کاری، مصرف‌گرایی، انحصار ثروت و گناه و ناسپاسی را شرح داده است.

نگارنده برخورد لازم می‌داند از حجج اسلام آقایان سید علیرضا ادیانی، اسدالله کرد فیروزجایی، صمد عالی‌نژاد و برادر گرامی آقای هادی طاهری که هریک به گونه‌ای اینجانب را از نظرها و مساعدت‌های خود بهره‌مند ساخته‌اند، کمال تشکر و سپاسگزاری را به عمل آورد و از خداوند متعال برای تمامی آنان توفیقات روزافزون مسألت نماید. *

از خوانندگان فهیم و نکته‌سنج انتظار می‌رود به کاستی‌ها و کمبودهای این اثر با دیده اغماض نگریسته و برای تکمیل آن در چاپ‌های بعدی، دیدگاه‌های مفید خود را به آدرس صندوق پست الکترونیکی (Azizan24@yahoo.com) ارسال نمایند.

الهی چنان کن که پایان کار تو خشنود باشی و ما رستگار

مهدی عزیزان

مهرماه ۱۳۹۰

www.ketab.ir